Ми вірим в Україну – її відроджувать почнем!

КИЇВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ ТРАНСПОРТУ

Виховна година

на тему:

Попередження та протидія булінгу у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Підготувала
майстер
виробничого навчання
Руденко В.О.

КИЇВ 2020

Тема: « STOP булінг».
Мета: дати здобувачам освіти поняття про агресивну поведінку підлітків, вказати її прояви та форми, ознайомити учнів із загальнолюдськими цінностями,навчити контролювати себе у різних критичних ситуаціях, розширити свій словниковий запас, розвивати гнучкість мислення, формування навичок толерантного спілкування, виховувати почуття поваги та гідності.
Обладнання: аркуші формату А4, фломастери, маркери.

Хід уроку

І.Організаційний момент.
Учитель. Доброго дня учні. Рада бачити вас у гарному настрої.
Сьогодні у нас з вами дуже цікавий урок. Ми будемо з вами вчитися як долати агресію та бути толерантним, сподіваюся на те, що ви багато чого нового дізнаєтеся, і урок буде для вас цікавим, що наша спільна робота не буде марною, а знання, які ви отримаєте, знадобляться вам.

План виховної години:

1.Агресивна поведінка підлітків. Чинники, які супроводжують прояв поведінки, що відхиляється.
2.Основні форми агресивної поведінки.
3.Ситуативні форми.
4.Профілактика і корекція агресивної поведінки.
5. Толерантність.

ІІ.Актуалізація опорних знань учнів.
Бесіда з учнями.

- Що ви знаєте про агресію?
- Чи вважаєте ви себе агресивною людиною?
- Чи агресивні ваші друзі?
- Що на вашу думку означає бути толерантною людиною?

ІІІ.Вивчення нового матеріалу.

Перше, що ми дізнаємося на сьогоднішньому уроці – що таке агресія і чинники, які супроводжують її.

Агресивна поведінка підлітків.

Підлітковий вік - один з найбільш складних періодів розвитку людини. Не дивлячись на відносну короткочасність (з 14 до 18 років), він практично багато в чому визначає все подальше життя індивідуума. Саме в підлітковому віці переважно відбувається формування характеру і інших основ особи.

Ці обставини: перехід від опікуваного дорослими дитинства до самостійності, зміна звичного шкільного навчання на інші види соціальної діяльності, а також бурхлива гормональна перебудова організму - роблять підлітка особливо уразливим і податливим до негативних впливів середовища.

При цьому необхідно враховувати властиве підліткам прагнення вивільнятися з-під опіки : контролю рідних, учителів і інших вихователів.

Нерідко це прагнення приводить і до заперечення духовних цінностей і стандартів життя взагалі, старшого покоління, в чому визначає все подальше життя індивідуума. Саме в підлітковому віці переважно відбувається формування характеру і інших основ особи.

Основними формами агресивної поведінки є:

- фізична агресія, тобто застосування фізичної сили проти іншої особи;
- негативізм, спрямований проти керівництва і встановлення правил;
- підозрілість, тобто недовіра до оточуючих людей, яка ґрунтується на переконанні, що вони мають намір зашкодити;
- вербальна агресія, тобто вираження своїх почуттів через чвари, образи, приниження,агресивна поведінка підлітків постає як спосіб;
- досягнення значущої мети;
- самовираження і самоствердження;
- задоволення потреби спілкування;
- реакції на неблагополучну обстановку в сім'ї і на жорстоке ставлення з боку батьків.

1. Вправа «Мій образ»

Мета: знайомство учасників групи, налаштування на сприйняття основного змісту завдання.

Учитель роздає всім учасникам аркуші А4, на яких кожному потрібно написати своє ім’я й намалювати власний образ (це може бути певний символ, предмет, будь-що).

Слід наголосити, що вміння малювати тут не важливе. Коли всі виконають завдання, учитель пропонує кожному по черзі назвати своє ім’я й розповісти про власний образ.

Учитель.

А тепер погляньмо на нашу галерею. Подумайте і скажіть, який висновок ми можемо зробити після виконання цієї вправи? (Усі люди різні.)

А як же нам, таким різним, жити, навчатися й працювати разом, та ще й не сперечатись одне з одним? (Потрібно бути толерантними одне до одного.)

Учитель.

Насильство в жестах чи словах, приховане чи явне, насильство в школі чи в сім’ї, воно існує в суспільстві, яке байдуже до людей.

Насильство фізичне чи психологічне, пережите чи уявне, приховане в нас самих, в наших думках і вчинках, воно живе в нас та посеред нас. Насильство — це не те, що трапляється тільки з іншими, це те, що стосується кожного з нас. Що з ним робити? Як розпізнати? Як визначити межу між позитивною енергією та руйнівною силою? Як уберегти себе та інших від цієї сили?

Учитель.

Жорстоке ставлення до дитини проявляється в таких формах:

- поводження з дітьми, як зі слугами;
- покарання, поводження, як з підлеглими;
- відмова повідомляти про рішення, що стосуються опікунства.

Фізичне насильство, емоційне насильство, ізоляція, економічне насильство — це соціальні біди, які крадуть дитинство, роблять дітей передчасно дорослими, перекреслюють людське в людині.

Учитель.

Подумайте і скажіть, що таке добро?

- Що означає «бути доброю людиною і робити добро іншим»?
- А як можна подарувати тепло?
- Як ви думаєте, що таке захист?
- Що означає «бути захищеним»?

Завдання: визначити вид насильства, вказати агресора і жертву ситуації.

Ситуації:

1. Школярка із сльозами на очах розповідає іншим дітям: «Мама мене уб'є, якщо дізнається, що я розірвала нову куртку» (психологічне і фізичне).
2. Восьмикласник Ваня боявся п'яного батька, бо той, повертаючись додому вночі, піднімав із ліжка сина й починав його «виховувати» паском (фізичне)
3. Дівчинка (їй ще немає 6-ти років) чимось образила батька. На знак покарання він не розмовляє із нею місяць. Дівчинка була вражена. Батько вважає, що це нормальна міра виховання (психологічне).
4. Більшість хлопців із 11 класу мали кишенькові гроші, якими вільно розпоряджалися, але батько Влада сказав: «Матимеш гроші тоді, коли в семестрі буде лише 10-11 балів»(економічне).

Ситуація 1

Петрик, зайшовши у їдальню, і, як завжди, сів не на своє місце. До нього підійшла Оленка і попросила звільнити її стілець. Він відштовхнув дівчинку з такою силою, що вона впала на підлогу.

Ситуація 2

Під час перерви Юрко бігав по класу і штовхнув Іринку. Дівчинка, падаючи, ненароком розбила вазу на столі вчителя. В клас зайшла вчителька і побачила розбиту вазу. Іринка намагалась пояснити, що трапилось на перерві, але вчителька не вислухала оправдань і нагримала на неї.

Ситуація 3

Після закінченнчя чення школи-інтернату Іван повернувся до рідного села. З’ясувалось, що у його будинку проживає співмешканка померлого батька. Вона прогнала його з рідної хати.

Ситуація 4

Дмитрик взяв без дозволу ручку Олега. Коли Олег це побачив, вдарив Дмитрика.

Ситуація 5

7- класниця Юля гуляла в парку із своєю собакою. Поруч на лавці незнайомі хлопці вживали алкоголь. Вони вперто пропонували Юлі до них приєднатися.

Ведучий. У конфліктній ситуації агресор завдає шкоду не тільки жертві, а й собі. Він не хоче відповідати за свої вчинки, спеціально заподіює шкоду іншим, тим самим він руйнує своє здоров’я. Адже лють, жорстокість і злість руйнують його нервову систему - і хвороби неминучі.

« Твій порадник»

- Служба у справах неповнолітніх;
- Органи опіки і піклування;
- Відділи районної адміністрації, що займаються проблемами дітей;
- Соціальна служба для молоді;
- Медичні установи;
- Відділ освіти;
- Громадські організації (районна дитячо – юнацька громадська
- організація « Веселкова республіка»)
- Центр позашкільної роботи дітей та юнацтва;
- РАГС;
- Кримінальна міліція у справах неповнолітніх;
- Притулки для неповнолітніх, служби у справах неповнолітніх.

Притча «Все залишає свій слід»

Жив-був один дуже запальний і нестриманий молодий чоловік. І ось одного разу його батько дав йому мішечок з цвяхами і сказав, щоб кожен раз, коли він не стримає свого гніву, вбити один цвях в стовп огорожі.

У перший день в стовпі було декілька десятків цвяхів. Другого дня ще більше.. Наступного тижня він навчився стримувати свій гнів, і з кожним днем число забитих в стовп цвяхів стало зменшуватися. Хлопець зрозумів, що легше контролювати свій гнів, ніж забивати цвяхи.

Нарешті прийшов день, коли він жодного разу не втратив контроль над своїми емоціями. Він розповів про це своєму батьку і той сказав, що цього разу кожен день, коли синові вдасться стриматися, він може витягнути зі стовпа по одному цвяху. Йшов час, і прийшов день, коли він міг повідомити батька про те, що в стовпі не залишилося жодного цвяха. Тоді батько взяв сина за руку, підвів до огорожі і сказав: «Ти непогано впорався, але ти бачиш, скільки в стовпі дірок? Він вже ніколи не буде таким як раніше. Коли говориш людині що-небудь зле, у нього залишається такий шрам, як і ці дірки. І неважливо, скільки разів після цього ти вибачишся - шрам залишиться».

ЩОБ ВБЕРЕГТИСЬ ВІД НАСИЛЬСТВА

- Попереджай батьків, куди, з ким ідеш, коли повернешся.
- Не заходь у підвали, підсобні приміщення, у машини.
- Якщо ти десь затримався, передзвони батькам, попроси, щоб тебе зустріли.
- Постарайся, щоб твій маршрут проходив не через ліс, парк.
- Якщо тобі здалося, що тебе хтось переслідує, перейди на іншу сторону, зайди в магазин, звернись до дорослих.
- Якщо тебе зупинили і попросили показати дорогу, постарайся пояснити на словах, не сідаючи у машину.
- Якщо незнайома людина відрекомендувалась другом твоїх батьків, не спіши запрошувати її додому, попроси зачекати їх приходу на вулиці.

Якщо при вході у під'їзд ти помітив незнайомців, зачекай, доки хто-небудь із сусідів не ввійде разом з тобою. Не входь в ліфт разом з незнайомими.

- Уникай ситуацій, які можуть призвести до насильства.
- • Говори спокійно і впевнено.
- • Дай агресору можливість зупинитися.
- • Відійди в сторону. Це не ознака слабкості!
- • Не прагни помсти ворогам. Вмій просити пробачення.
- • Попроси допомоги. Це не ознака слабкості чи боягузтва!

Учитель.

У кожного з нас є дорогі серцю місця, куди завжди хочеться повернутися. Там нас люблять, захищають, поважають і завжди чекають. Найкомфортніше у сім'ї, в якій ми зростаємо.

Поміркуймо, а де ще ми можемо відчути увагу інших людей? Так, це наша школа. Скільки б не минуло років, що б не сталося в житті, двері школи завжди відчинені. Ваші вчителі радо зустрінуть вас. Школа — це ще одна велика родина.

- Як ви думаєте, чи можна назвати ваш клас родиною?
- Що спільного є в усіх вас?
- Якими словами можна схарактеризувати стосунки в родині? (Любов, дружба, повага, поблажливість.)

Сьогодні ми познайомимося ще з одним поняттям, яке характеризує добрі взаємини між людьми, — толерантністю, що означає повагу, здатність без агресії сприймати думки, поведінку, форми самовираження та спосіб життя іншої людини, якщо вони відрізняються від наших.

Передусім «толерантність» — це доброзичливе й поблажливе ставлення до чогось. Але толерантна людина не повинна бути поблажливою до всього, наприклад, до порушення прав людини чи маніпуляцій і спекуляцій. Те, що порушує загальнолюдську мораль, не повинно сприйматися толерантно.

2. Вправа «Зашифровані слова»

Учитель.

Отже, бути толерантною людиною — значить поважати людей. Наскільки ми поважаємо ту чи іншу людину, свідчить наше вміння ввічливо спілкуватися.

Які слова потрібно використовувати, щоб із нами було приємно спілкуватися? (Ввічливі слова.) Зараз перевіримо, чи знаєте ви їх.

На дошці заздалегідь записані слова ввічливої людини, але букви в них переставлені місцями:

добрий день — йдбрио ньед;
добрий ранок — окран бодийр;
добрий вечір — ірчев борийд;
дякую — куюдя;
будь ласка — дубь сакал;
пробачте — ропчебат;
до побачення — няопчебан од.

Учитель вивішує плакат «Ознаки толерантної людини».

- Успішно співпрацює з іншими на засадах партнерства;
- Готова прийняти думку інших;
- Поважає гідність людини;
- Поважає права інших;
- Приймає іншого таким, яким він є;
- Здатна поставити себе на місце іншого;
- Поважає право бути інакшим;
- Визнає різноманітність;
- Визнає рівність інших;
- Терпима до чужих думок, вірувань, поведінки;
- Відмовляється від домінування й насильства.

3. Вправа «Асоціативний ряд»

Учитель на аркуші паперу по вертикалі записує слово «толерантність» і пропонує учасникам назвати слова-характеристики людини, які асоціюються зі змістом поняття «толерантність» і починаються з літери вертикального рядка. Характеристики записуються навпроти літер:

Т — терпимість;

О — об'єктивність;

Л — ласкавість;

Е — емпатійність;

Р — рішучість;

А — автентичність (насамперед це вираження щирості стосовно людини. Автентична людина бажає бути і є собою як у своїх безпосередніх реакціях, так і в поводженні загалом);

Н — надійність;

Т — творчість;

Н — ніжність;

І — ініціативність;

С — спокійність;

Ть — талановитість тощо.

IV. Закріплення вивченого матеріалу.

Вправа «Рекомендації»

Мета: формування в учасників здатності бути об'єктивними стосовно себе, сприяння їхньому пошуку своїх сильних сторін із точки зору теми заняття.

Інструкція. Учасникам необхідно підготувати рекомендацію для того, щоб їх прийняли в закритий елітарний клуб для толерантних людей. У ній необхідно розкрити свої основні чесноти, сильні сторони, представити себе як людину, гідну стати членом клубу.

Учитель нагадує, що йдеться про реальні, невигадані факти й сильні сторони.

Питання для обговорення:

- Чиї презентації сподобалися? Чим саме?
- Якщо в когось виникали труднощі, то з чим це пов'язано? Як їх можна подолати?

V. Підсумок уроку.

Рефлексія заняття.

Питання для обговорення:

- Які ваші враження від виконаних завдань?
- Що нового ви дізналися?
- То якими є ви, агресивними чи толерантними?
- З якими людьми вам більше подобається спілкуватися, з агресивними чи толерантними?

Учитель.

Наше заняття завершується, і ми прощаємося. Але чи все ви встигли сказати одне одному? Зараз у вас є шанс сказати все, що хочете. Висловити свої думки можна так, щоб почули всі або лише той, кому ці слова адресовані.

Учитель.

На сьогоднішньому уроці ми з вами дізналися про агресію та про чинники її виникнення, також дізналися, що таке толерантність, багато чого взяли для себе.

Подякуймо оплесками собі та своїм однокласникам за те, що вони були тут разом із нами і продемонстрували неабияку толерантність у спілкуванні між собою.

Учитель.

Наша виховна година закінчилася. На закінчення хочу вам побажати добра, миру, щастя, та любові все вам добре.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеєнко, Т. Ф. Явища мобінгу та булінгу в стосунках групи і особистості / Т. Ф. Алексеєнко // Шлях освіти : наук-.метод. журн. - 2012. - № 2. - С. 12-16.

2. Воронцова Т. В. Вчимося жити разом. Посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (основна і старша школа) [Електронний ресурс] / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко та ін. – К.: Алатон, 2017.

3. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 7 грудня 2017 року № 2229-19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19.

4. Максимова Н. Ю. Соціально-психологічні аспекти проблеми насильства / Н. Ю. Максимова, К. Л. Мілютіна. – К. : Комітет сприяння захисту прав дітей, 2003. – С. 203.

5. Найдьонова Л.А. Гуманізація стосунків через подолання цькування в шкільній спільноті / Наук. студії із соц. та політ. психології: Зб. ст. / АПН України, Ін-т соц. та політ. психології. — К.: Міленіум, 2007. — Вип. 17(20). - С. 157-166

6. Найдьонова Л.А. Кібербуллінґ або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист дитини / Л.А.Найдьонова // Методичні рекомендації – К., 2014. – 96 с.